

Przewodnicząca
Rady Miejskiej w Sosnowcu
27/1/25
Anna Jedynak-Rykała

Elektronicznie podpisany przez:
Iwona Andruszkiewicz
dnia 23 stycznia 2025 r.

Urząd Miejski w Sosnowcu
Biuro Rady Miejskiej

wpłynęło 24. 01. 2025

L.dz.zł.
Podpis 24

WOJEWODA ŚLĄSKI

NPII.4131.1.73.2025

Katowice, dnia 23 stycznia 2025 r.

Rada Miejska w Sosnowcu

ROZSTRZYGNIECIE NADZORCZE

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 ze zm.)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr 158/IX/2024 Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 19 grudnia 2024 r. w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie przez Gminę Sosnowiec porozumienia z Gminą Racibórz w sprawie udzielania przez Izbę Wyrzeźwień w Sosnowcu świadczeń na rzecz osób nietrzeźwych doprowadzonych z terenu Gminy Racibórz, jako sprzecznej z art. 39 ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151 ze zm.), dalej jako „ustawa” w zw. z art. 74 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 ze zm.).

Uzasadnienie

Na sesji w dniu 19 grudnia 2024 r. Rada Miejska w Sosnowcu przyjęła uchwałę Nr 158/IX/2024 w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie przez Gminę Sosnowiec porozumienia z Gminą Racibórz w sprawie udzielania przez Izbę Wyrzeźwień w Sosnowcu świadczeń na rzecz osób nietrzeźwych doprowadzonych z terenu Gminy Racibórz, dalej jako „uchwała”.

W podstawie prawnej uchwały wskazano przepis art. 18 ust. 2 pkt 12 i art. 74 ust. 1 i 2 ustawy o samorządzie gminnym oraz art. 39 ust. 1 ustawy.

Wskazana uchwała została doręczona organowi nadzoru w dniu 24 grudnia 2024 r.

W toku badania legalności przedmiotowej uchwały organ nadzoru uznał, iż uchwała jest niezgodna z prawem i powinna zostać wyeliminowana z obrotu prawnego w całości z przyczyn opisanych poniżej.

Na podstawie przedmiotowej uchwały Rada Miejska w Sosnowcu wyraziła zgodę na zawarcie przez Gminę Sosnowiec porozumienia z Gminą Racibórz w sprawie udzielania przez Izbę Wyrzeźwień w Sosnowcu w 2025 r. świadczeń na rzecz osób nietrzeźwych doprowadzonych z terenu Gminy Racibórz. (§ 1 ust. 1 uchwały).

W tym miejscu należy zaznaczyć, że w państwie prawa organy władzy publicznej działają w granicach i na podstawie prawa. Z konstytucyjnej zasady praworządności (art. 7 Konstytucji RP) wynika, że zadania i kompetencje, sposób ich wykonania oraz więzi między podmiotami administracji publicznej są uregulowane prawnie. Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego, realizując przysługujące mu kompetencje powinien ściśle uwzględniać wytyczne zawarte w upoważnieniu kompetencyjnym. Przekroczenie kompetencji przez radę przy podejmowaniu ww. uchwały powinno być traktowane jako istotne naruszenie prawa, skutkujące nieważnością uchwały w całości. Wobec powyższego przepis Konstytucji RP zawiera normę zakazującą domniemywania kompetencji organu i tym samym nakazuje, by wszelkie działania organu władzy publicznej były oparte na wyraźnie określonej normie kompetencyjnej.

Z kolei z art. 39 ust. 1 - 3 ustawy wynika, że:

1. Organy samorządu terytorialnego w miastach liczących ponad 50 000 mieszkańców i organy powiatu mogą organizować i prowadzić izby wytrzeźwień.

2. Do zadań izby wytrzeźwień należy:

1) sprawowanie opieki nad osobami w stanie nietrzeźwości;

2) wykonywanie wobec osób w stanie nietrzeźwości zabiegów higieniczno-sanitarnych;

3) udzielanie osobom w stanie nietrzeźwości pierwszej pomocy;

4) prowadzenie detoksykacji, jeżeli izba wytrzeźwień posiada odpowiednie pomieszczenie, urządzenia, wyposażenie i wykwalifikowany personel, określone w przepisach wydanych na podstawie art. 42³ ust. 5;

5) informowanie osób przyjętych do izby wytrzeźwień o szkodliwości spożywania alkoholu oraz motywowanie ich do podjęcia leczenia odwykowego;

6) współpraca z właściwymi gminnymi komisjami rozwiązywania problemów alkoholowych, podmiotami określonymi w art. 21 ust. 1 oraz innymi instytucjami i organizacjami, których działalność ma na celu przeciwdziałanie problemom alkoholowym i ich skutkom.

3. Jednostka samorządu terytorialnego może zlecić wykonywanie zadań izby wytrzeźwień innej placówce lub utworzyć taką placówkę, zwaną dalej "placówką".

Analiza powyższego przepisu ustawy prowadzi jednoznacznie do wniosku, że zadanie polegające na organizowaniu i prowadzeniu izb wytrzeźwień, jest zadaniem o charakterze fakultatywnym i dotyczy tylko powiatów i miast spełniających wymóg określony przepisem art. 39 tej ustawy. Do pozostałych jednostek samorządu terytorialnego przepis ten nie ma zastosowania (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 6 października 2015 r., sygn. akt II GSK 1881/14, publ. Centralna Baza Orzeczeń Sądów Administracyjnych). Zatem w przypadku, gdy jednostka samorządu terytorialnego nie jest uprawniona do prowadzenia izby wytrzeźwień to tym bardziej nie może wykonywać niektórych świadczeń, które są realizowane (udzielane) przez te izby, ani w konsekwencji także powierzać innej jednostce realizacji wskazanego wyżej zadania.

Organ nadzoru zaznacza, że zgodnie z danymi statystycznymi udostępnionymi przez Główny Urząd Statystyczny w Banku Danych Lokalnych – liczba ludności gminy miejskiej Racibórz wynosi 49 360 osób (pierwsze półrocze 2024 roku, Dane wg stanu na 2025.01.16 - ostatnia aktualizacja 06.11.2024). Dane te są dostępne na stronie GUS – Bank Danych Lokalnych (<https://bdl.stat.gov.pl/bdl/dane/teryt/tablica>).

Należy jeszcze tylko zasygnalizować, że na podstawie art. 74 ust. 1 i 2 ustawy o samorządzie gminnym - *Gminy mogą zawierać porozumienia międzygminne w sprawie powierzenia jednej z nich określonych przez nie zadań publicznych. Gmina wykonująca zadania publiczne objęte porozumieniem przejmując prawa i obowiązki pozostałych gmin, związane z powierzonymi jej zadaniami, a gminy te mają obowiązek udziału w kosztach realizacji powierzonego zadania.*

Mając powyższe na uwadze, w ocenie organu nadzoru, Rada Miejska w Sosnowcu nie jest upoważniona do wyrażenia zgody na zawarcie przez Gminę Sosnowiec porozumienia międzygminnego z Gminą Racibórz w sprawie udzielania przez Izbę Wytrzeźwień w Sosnowcu świadczeń na rzecz osób nietrzeźwych doprowadzonych z terenu Gminy Racibórz - co jest konsekwencją braku takiego uprawnienia po stronie Gminy Racibórz. Jak już wyżej wyjaśniono sprawa utworzenia i prowadzenia izby wytrzeźwień jest uprawnieniem, lecz nie każdej gminy, a tylko gminy miejskiej o liczbie mieszkańców przekraczającej 50.000 osób. Zatem tylko taka gmina ma swobodę decydowania o podjęciu współdziałania, o jego zakresie podmiotowym i przedmiotowym, o formach, w jakich będzie realizowane zadanie i o strukturach organizacyjnych współdziałania, lecz w ramach obowiązującego porządku prawnego. Jednakże miastu Racibórz takie uprawnienie nie przysługuje w momencie podejmowania zakwestionowanej uchwały, gdyż nie spełnia warunków określonych w art. 39 ust. 1 ustawy, tj. nie jest miastem liczącym ponad 50.000 mieszkańców (nie jest też miastem na prawach powiatu ani powiatem). Jeżeli miasto Racibórz na podstawie obowiązujących przepisów prawa nie jest uprawnione do utworzenia i prowadzenia izby wytrzeźwień, to również nie jest uprawnione do udzielania niektórych świadczeń, które są realizowane przez te izby. Zatem miasto Racibórz nie jest upoważnione do zawarcia porozumienia z inną jednostką samorządu terytorialnego w sprawie przekazania jej zadania w zakresie udzielania

przez izbę wytrzeźwień (tu: Izbę Wytrzeźwień Gminy Sosnowiec) świadczeń na rzecz osób nietrzeźwych doprowadzonych z terenu Gminy Racibórz, gdyż miasto Racibórz nie może wykonywać tego zadania, tj. nie może udzielać świadczeń na rzecz osób nietrzeźwych. W konsekwencji - Gmina Sosnowiec nie może na podstawie porozumienia międzygminnego przejąć realizacji tego zadania od Gminy Racibórz.

Jak już wyżej szczegółowo wyjaśniono, realizowanie przez miasto zadania polegającego na udzielaniu przez izbę wytrzeźwień świadczeń na rzecz osób nietrzeźwych możliwe jest wyłącznie przez jednostki samorządu terytorialnego spełniające wymogi określone w art. 39 ust. 1 ustawy - a w przypadku, gdy miasto nie może wykonywać tych zadań to nie może również ich przekazać na podstawie porozumienia innej jednostce samorządu terytorialnego, a ta inna jednostka nie może ich przyjąć do realizacji.

Konkludując, w ocenie organu nadzoru, Rada Miejska w Sosnowcu podejmując uchwałę w przedmiocie wyrażenia zgody na zawarcie przez Gminę Sosnowiec porozumienia międzygminnego sprawie udzielania przez izbę wytrzeźwień świadczeń na rzecz osób nietrzeźwych doprowadzonych z terenu Gminy Racibórz – przekroczyła przyznane jej kompetencje. Powyższe przekroczenie kompetencji należy zakwalifikować jako istotne naruszenie prawa stanowiące podstawę do wyeliminowania z obrotu prawnego całej uchwały.

Istotne naruszenie prawa w uchwale to takie naruszenie, które powoduje, że akt pozostaje w wyrażnej sprzeczności z określonym przepisem prawnym, sprzeczność ta jest oczywista i bezpośrednia, i wynika wprost z porównania treści przepisu z ocenianą regulacją. Chodzi tu o wady kwalifikowane, z powodu których cały akt lub jego część nie powinien wejść w ogóle do obrotu prawnego. W takiej sytuacji konieczne jest stwierdzenie nieważności aktu, czyli jego wyeliminowanie z obrotu prawnego z mocą *ex tunc*, co powoduje, że dany akt, czy jego część nie wywołuje skutków prawnych od samego początku (zob. wyroki Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia: 15 czerwca 2021 r., sygn. akt III OSK 3457/21, 29 września 2021 r. sygn. akt I OSK 4382/18, 13 stycznia 2022 r., sygn. akt III OSK 542/21, 23 lutego 2022 r., sygn. akt III OSK 2954/21, publ. Centralna Baza Orzeczeń Sądów Administracyjnych).

Przepis art. 91 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym stanowi, iż uchwała lub zarządzenie organu gminy sprzeczne z prawem są nieważne. O nieważności uchwały lub zarządzenia w całości lub w części orzeka organ nadzoru w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia doręczenia uchwały lub zarządzenia, w trybie określonym w art. 90.

Mając powyższe na uwadze, stwierdzić należy, iż uchwała Nr 158/IX/2024 Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 19 grudnia 2024 r. w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie przez Gminę Sosnowiec porozumienia z Gminą Racibórz w sprawie udzielania przez Izbę Wytrzeźwień w Sosnowcu świadczeń na rzecz osób nietrzeźwych doprowadzonych z terenu Gminy Racibórz, została podjęta z istotnym naruszeniem obowiązującego prawa, co czyni stwierdzenie jej nieważności w całości uzasadnionym i koniecznym.

Pouczenie

Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach, za pośrednictwem Wojewody Śląskiego, w terminie 30 dni licząc od dnia doręczenia rozstrzygnięcia.

Z upoważnienia Wojewody Śląskiego

Iwona Andruszkiewicz

Wydział Nadzoru Prawnego - Zastępca Dyrektora

Wydziału Nadzoru Prawnego

W tym celu należy przede wszystkim wyznaczyć odpowiednie warunki, które będą miały wpływ na kształtowanie się i rozwój przedsiębiorstwa. W tym celu należy przede wszystkim wyznaczyć odpowiednie warunki, które będą miały wpływ na kształtowanie się i rozwój przedsiębiorstwa.

W tym celu należy przede wszystkim wyznaczyć odpowiednie warunki, które będą miały wpływ na kształtowanie się i rozwój przedsiębiorstwa. W tym celu należy przede wszystkim wyznaczyć odpowiednie warunki, które będą miały wpływ na kształtowanie się i rozwój przedsiębiorstwa.

W tym celu należy przede wszystkim wyznaczyć odpowiednie warunki, które będą miały wpływ na kształtowanie się i rozwój przedsiębiorstwa. W tym celu należy przede wszystkim wyznaczyć odpowiednie warunki, które będą miały wpływ na kształtowanie się i rozwój przedsiębiorstwa.

W tym celu należy przede wszystkim wyznaczyć odpowiednie warunki, które będą miały wpływ na kształtowanie się i rozwój przedsiębiorstwa. W tym celu należy przede wszystkim wyznaczyć odpowiednie warunki, które będą miały wpływ na kształtowanie się i rozwój przedsiębiorstwa.

W tym celu należy przede wszystkim wyznaczyć odpowiednie warunki, które będą miały wpływ na kształtowanie się i rozwój przedsiębiorstwa. W tym celu należy przede wszystkim wyznaczyć odpowiednie warunki, które będą miały wpływ na kształtowanie się i rozwój przedsiębiorstwa.

W tym celu należy przede wszystkim wyznaczyć odpowiednie warunki, które będą miały wpływ na kształtowanie się i rozwój przedsiębiorstwa. W tym celu należy przede wszystkim wyznaczyć odpowiednie warunki, które będą miały wpływ na kształtowanie się i rozwój przedsiębiorstwa.

W tym celu należy przede wszystkim wyznaczyć odpowiednie warunki, które będą miały wpływ na kształtowanie się i rozwój przedsiębiorstwa. W tym celu należy przede wszystkim wyznaczyć odpowiednie warunki, które będą miały wpływ na kształtowanie się i rozwój przedsiębiorstwa.

W tym celu należy przede wszystkim wyznaczyć odpowiednie warunki, które będą miały wpływ na kształtowanie się i rozwój przedsiębiorstwa. W tym celu należy przede wszystkim wyznaczyć odpowiednie warunki, które będą miały wpływ na kształtowanie się i rozwój przedsiębiorstwa.